

N:o 1.

Ank. till Riksd. Kansli den 20 Febr. 1885, kl. 1 e. m.

Betänkande angående allmänna bevillningen.

Sedan Bevillnings-Utskottet förehaft till behandling samtliga till Utskottet hänvisade motioner rörande allmänna bevillningen med undantag af en inom Första Kammaren af Herr J. E. Nyström väckt motion, N:o 49, som är beroende af bifall till ett af samme motionär framställt förslag till afflyttande af grundskatterna, får Utskottet, jemlikt 40 § Riksdagsordningen, häröfver afgifva betänkande.

Fyra motionärer, Herrar W. Farup, C. Persson i Stallarhult, A. Markstedt och J. S. Nisser hafva vid innevarande riksdag väckt förslag om tillägg och ändringar i § 12 i nu gällande förordning om bevillning af fast egendom samt af inkomst, hvilken § innefattar bestämmelser angående skattskyldigs beskattningsort.

Herr *Farup*, med hvilken flere ledamöter af Andra Kammaren instämt, anför i sin motion (N:o 39 inom Andra Kammaren), att vid skogsafverkning å annans mark mången kommun ginge miste om bidrag till kommunalutskylder af å annan ort bosatte afverkare, oaktadt kommunens fattigvårdstunga ofta väsentligen ökades genom underhåll af till skogsafverkning inom kommunen använde arbetare och deras familjer.

Bih. till Riksd. Prot. 1885. 5 Saml. 1 Afd. 1 Häft.

Då nämnda förhållanden ej syntes vara med rättvisa och billighet öfverensstämmande, och knappast någon rörelse kunde med afseende å den inkomst, som deraf vunnes, med större noggrannhet uppskattas än den inkomst, som härflöte genom skogsafverkning å annans mark, ity att man alltid hade objektiva grunder för uppskattningen att tillgå, då den verkställes på den ort, der afverkningen drefves, hemställer motionären,

att till § 12 af nu gällande bevillningsförordning måtte fogas ett moment af följande innehåll: »Innehafvare af rätt till afverkning af skog å annans mark, för inkomst deraf: der skogen är belägen.»

Vid 1884 års riksdag väcktes af motionären enahanda motion, hvilken emellertid afstyrktes af Utskottet och ej vann Riksdagens bifall.

Oaktadt Utskottet ej vill förneka, att en lagstiftning i det af motionären angifna syfte åtminstone i vissa delar af landet kan ur kommunalbeskattningens synpunkt vara af behovet påkallad, får Utskottet dock till en början mot motionen göra den formella anmärkning, att det ingalunda är nog bestämma, hvarest afverkning af skog på annans mark skall beskattas; stadgande måste ock ovilkorligen finnas derom, att sådan rörelse skall beskattas. Någon sådan föreskrift finnes dock ej uti § 8, som innehåller bestämmelser i sådant hänseende.

Härtill kommer, att den af motionären föreslagna lagförändring tvifvels utan blefve mycket svår att tillämpa, då det näppeligen torde vara möjligt för någon beskattningsmyndighet att med säkerhet uträkna den vinst, som genom sjelfva afverkningen oberoende af det afverkade timrets förädling uppkomme; och antagligen komme de skattskyldige att derigenom tillskyndas mycket obehag.

Då redan nu klagan förspörjes deröfver, att de underordnade beskattningsmyndigheterna för att tillgodose sina kommuners intressen söka hvar inom sitt område i allt för hög grad beskatta den skattskyldiges å flera orter beskattningsbara inkomst, skulle genom motionens antagande denna klagan än mera ökas. Man tänke sig endast det ej ovanliga fall, att en person eller ett bolag inom 20 å 30 olika kommuner, kanske belägna i flera län, förvärfvade sig rätt att afverka skog och å hvarje särskild ort skulle för afverkningsrätten beskattas.

Då till sist gällande bevillningsförordning ännu är så ny, att ej några på densamma grundade beslut ännu hunnit blifva föremål för högre myndighets pröfning, hemställer Utskottet,

1:o) att Herr Farups ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Utskottet öfvergår härefter till behandling af Herr C. Perssons i Stallarhult förslag. Herr Persson påpekar i sin motion (N:o 130 inom Andra Kammaren), hurusom, der pastorat bestode af två eller flera församlingar eller kommuner, prestmän finge bevillning sig påförd efter den lön, de uppbure från hela pastoratet, men för denna sin lön med deraf följande bevillning upptoges och beskattades till kommanalutskylders utgörande endast i den församling, hvarest prestmannen vore mantalsskrifven. Billighet och rättvisa fordrade dock, att hvarje församling eller kommun erhöles åter till bidrag i kommunalutskylder det belopp, som belöpte sig på den lön, hvilken af församlingen utbetalades till presterskapet.

Motionären hemställer derföre,

att till § 12 punkten h) i nu gällande bevillningsförordning göres ett tillägg, så att efter ordet »mantalsskrifne» följer: »Ordinarie prestmans löneinkomster skola taxeras och påföras bevillning inom hvarje församling i förhållande till det belopp, han inom församlingen erhåller».

Motionären anhåller derjemte att, om Bevillnings-Utskottet skulle finna lämpligare på annat ställe i bevillningsförordningen införa denna förändring eller den i andra ordalag affatta, Utskottet måtte vidtaga sådan ändring, blott hufvudsyftet med förslaget ej förfelades.

Motioner i samma riktning som den förevarande hafva vid flera föregående tillfällen blifvit väckta utan att dock tillvinna sig Riksdagens bifall. Senast vid 1883 års riksdag väckte Herr A. P. Danielson härom motion (N:o 53 inom Andra Kammaren). Angående densamma yttrade Utskottet då bland annat följande:

»Utskottet har ej heller nu funnit något vara anfördt, som kunnat rubba Utskottets förr uttalade åsigt om det ifrågasatta stadgandets olämplighet. Oafsedt de många praktiska svårigheter, som detsamma skulle medföra, lär någon giltig grund knappast kunna påvisas, hvarför den föreslagna åtgärden icke med lika fog borde utsträckas till andra löntagare än prester, som från skilda kommuner uppbära löneinkomster, såsom distriktsläkare, veterinärläkare m. fl., hvarigenom dock uppenbarligen enheten i taxeringssystemet på det betänkligaste skulle förtryckas. I sjelfva verket torde också den obillighet, som i förevarande fall förmenats ligga i bevillningsförordningens stadganden, mera vara skenbar än verklig och hafva sin egentliga grund i det rent yttre samband, som hos oss eger rum emellan den allmänna bevillningen och den kommunala beskattningen. Om man nemligen äfven i vissa fall, såsom t. ex. då fråga är om bolag, fabriksägare m. fl., hvilka icke blott under utöfvandet af sin rörelse eller näring komma i åtnjutande af de fördelar, en kommun i allmänhet bereder sina med-

lemmar, utan äfven oftast inom kommunen sysselsätta arbetare, som kunna falla dess fattigvård till last, måste medgifva det berättigade i kommunens fordran att utaf en inom densamma förvärfvad inkomst erhålla något skattebidrag, så torde deremot en dylik fordran icke ega något skäl för sig då, såsom i förevarande fall, en motsvarande fördel af de kommunala inrättningarne eller börda för kommunen icke kan påvisas.»

Till dessa skäl har Utskottet ej något att tillägga.
Utskottet hemställer alltså,

2:o) att Herr Perssons ifrågavarande motion ej måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:r 42) anmärker Herr *A. Markstedt*, att med anledning af de obehag och tvister, som under de senare åren kommuner emellan skulle hafva uppstått om, hvarest en del industriella inrättningar och bolag till sin helhet eller till vissa delar rätteligen bort påföras bevillning, industriens fredliga utveckling inom landet blifvit på ett oroväckande sätt berörd.

I anledning häraf hemställer motionären,
att Riksdagen täcktes i § 12 af nu gällande bevillningsförordning göra sådana ändringar och tillägg, att tvister om hvarest beskattningsföremål skola taxeras i minsta möjliga mån må beröra den skattskyldige.

På ungefär enahanda grunder hemställer Herr *J. S. Nisser* i en inom Första Kammaren väckt motion, N:o 44,

att Riksdagen *dels* täcktes besluta sådan ändring i § 12 af nu gällande bevillningsförordning, att tvister om, hvarest beskattningsbar inkomst skall taxeras, i minsta möjliga mån må beröra den skattskyldige, *dels* bestämma, att, om sådan tvist uppstått och icke blifvit före de årliga uppboresstämorna afgjord, den skattskyldige må betala honom åsatt bevillning och skatt till staten, såsom hittills skett, dock med skyldighet för den beskattade att fylla möjligen varande brist och deremot svarande rättighet att återlyfta möjligt öfverskott.

Redan den omständigheten, att nämnda begge motioner synas innebära mera en klagan öfver förmenta brister i bevillningsförordningen än någon anvisning å sättet för dessa bristers botande, vore tillräckligt skäl för motionernas afstyrkande.

Utskottet vill emellertid erinra, att tvister om orten, hvarest beskattningsbar inkomst skall taxeras, enligt Utskottets uppfattning, bäst förekommas derigenom, att de skattskyldige, på sätt i § 16 är föreskrifvet för bank-, jernvägs- och kanalbolag samt, så vidt ske kan, äfven bör

iakttagas af andra verk och bolag, som drifva rörelse på två eller flere orter, till beskattningsmyndigheterna inlemna fullständiga uppgifter å sina inkomster och de orter, der dessa enligt de skattskyldiges åsigt rätteligen böra beskattas. Dessutom torde uppmärksammas den enligt 69 § bevillningsförordningen Kongl. Kammarrätten numera medgifna rätt att i vissa fall oberoende af besvär meddela erforderliga rättelser i afseende å orten för skattskyldiges taxering och den beskattningsbara inkomstens fördelning.

Den i senare momentet af Herr Nissers motion föreslagna lagförändring synes Utskottet icke i någon mån vara att föredraga framför gällande föreskrifter i 75 § bevillningsförordningen.

Utskottet hemställer alltså,

3:o) att Herrar Markstedts och Nissers ifrågasvarande motioner måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

§ 71 i gällande bevillningsförordning lyder:

»Den enligt uppbördsboken hvarje skattskyldig påförda bevillning skall upptagas å hans för samma år utfärdade debetsedel, hvilken, såsom bifogade formulär visar, bör upptaga:

a) taxeringsvärdet å hvarje den skattskyldiges inom samma socken på landet eller uppbördsdistrikt i stad belägna fasta egendom samt beloppet af den deraf utgående bevillning;

b) den skattskyldiges beskattningsbara inkomst af kapital eller arbete samt bevillningsafgiften därför.

Dessutom bör debetsedeln innehålla underrättelse om hvad skattskyldig, som vill öfverklaga honom påförd bevillningsafgift, har att i sådant hänseende iakttaga.»

I sin motion N:o 1 inom Andra Kammaren anmärker Herr *Adolf Hedin*, att den i nyssnämnde § gifna föreskrift derom, att debetsedeln skall upptaga »den skattskyldiges beskattningsbara inkomst af kapital eller arbete samt bevillningsafgiften därför», medför den olägenhet, att den skattskyldige, som jemlikt förordningens § 11 fått afdrag för en del af sin uppskattade inkomst, af debetsedeln ej kan erfara, huru stor årsinkomst af kapital eller arbete taxeringsmyndigheten antagit honom ega, och sålunda lemnas i ovisshet, huru vida han har skäl att öfverklaga vare sig för hög eller för låg taxering.

Motionären föreslår därför

det tillägg till bevillningsförordningens § 71, att å debetsedeln skola, när § 11 mom. 1 blifvit tillämpadt, upptagas så väl den upp-

skattade som den beskattningsbara inkomsten äfvensom å den senare belöpande bevillningsafgift *eller ock* — kanske hellre — den uppskattade inkomstens, det medgifna afdragets samt bevillningsafgiftens belopp.

I sammanhang härmed erinrar motionären, att en förändring i formuläret naturligen häraf blefve en följd.

Utskottet kan ej annat än instämma uti hvad af Herr Hedin blifvit anfördt och får derföre hemställa,

4:o) att mom. b af § 71 i bevillningsförordningen måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»den skattskyldiges uppskattade inkomst af kapital eller arbete, enligt § 11 medgifvet afdrag samt påförd bevillningsafgift.»

Om den förändring i § 71, som nu af Utskottet föreslagits, blifver af Riksdagen godkänd, lärer en förändring af formuläret N:o 9 för debetsedeln, på sätt motionären anmärkt, blifva af nöden, men i öfverensstämmelse med hvad Riksdagen redan förut godkänt torde det öfverlemnas åt vederbörande myndigheter företaga de ändringar i formulären, som af Riksdagens beslut varda en följd; hvilket Utskottet

5:o) får för Riksdagen anmäla.

Då först sedan statsverkets behof blifvit utredda, och bevillningssumman bestämd, yttrande kan afgifvas angående de i bevillningsförordningen upptagna procent- och sifferbelopp, kommer Utskottet att framdeles under riksdagens lopp göra den slutliga framställning i förevarande ämne, hvartill förhållandena föranleda; hvilket Utskottet

6:o) får för Riksdagen anmäla.

Stockholm den 20 Februari 1885.

På Utskottets vägnar:

A. G:SON BENNICH.

Reservationer:

vid 1:sta punkten: af Herr *J. Johansson* i Bergsäng, hvilken förklarar sig godkänna motionens syfte, men dock funnit sig böra för närvarande instämma i det slut, hvori Utskottet stannat; samt af Herr *Lönegren*.
